

The background of the book cover features a classical marble bust of a young man, possibly a deity or philosopher, with curly hair, looking to the left. The bust is set against a background of ancient Greek inscriptions carved into stone. The overall color palette is a monochromatic blue-grey.

Γεωργία Π. Αποστολίδου

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Για όλο το Γυμνάσιο

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή της συγγραφέως

ISBN 978-960-456-358-6

© Copyright, Σεπτέμβριος 2012, Εκδόσεις ΖΗΤΗ, Γεωργία Π. Αποστολίδου

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του ελληνικού νόμου (Ν.2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Φωτοστοιχειοθεσία Π. ΖΗΤΗ & Σια ΟΕ
Εκτύπωση 18ο χλμ Θεσ/νίκης-Περαίας
Βιβλιοδεσία Τ.Θ. 4171 • Περαία Θεσσαλονίκης • Τ.Κ. 570 19
Τηλ.: 2392.072.222 - Fax: 2392.072.229 • e-mail: info@ziti.gr

www.ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:
Αρμενοπούλου 27, 546 35 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310.203.720, Fax: 2310.211.305 • e-mail: sales@ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ - ΕΝΩΣΗ ΕΚΔΟΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ:
Στοά του Βιβλίου (Πεσμαζόγλου 5), 105 64 Αθήνα • Τηλ.-Fax: 210.3211.097

ΑΠΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΩΛΗΣΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗ:
Ασκληπιού 60, 114 71 Αθήνα
Τηλ.-Fax: 210.3816.650 • e-mail: athina@ziti.gr

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ: www.ziti.gr

Το παρόν βιβλίο στόχο έχει να βοηθήσει μαθητές και εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στο Γυμνάσιο, ώστε να κατανοήσουν τα διάφορα γραμματικά φαινόμενα που παρουσιάζονται και στις τρεις τάξεις.

Έτσι το βιβλίο αυτό, ακολουθώντας την ύλη των σχολικών βιβλίων, περιλαμβάνει:

- ♦ Ένα ευρύ φάσμα ασκήσεων γραμματικής κλειστού τύπου (συμπλήρωσης κενών, αντιστοίχισης, πολλαπλής επιλογής, σωστού - λάθους σταυρόλεξο).
- ♦ Πίνακες με τους αρχικούς χρόνους των συνηθέστερων ρημάτων της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας.
- ♦ Απαντήσεις στις ασκήσεις του βιβλίου.

Αναμφίβολα, το βιβλίο αυτό αποτελεί ένα χρήσιμο και αναγκαίο εργαλείο, τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς, προκειμένου να ανταποκριθούν με επιτυχία στις απαιτήσεις του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών.

A', B', Γ', Κλίση ουσιαστικών	7
Αντωνυμίες	12
Επίθετα	15
Βαρύτονα ρήματα Ενεργητικής Φωνής	17
Απαρέμφατα και μετοχές Ενεργητικής Φωνής	20
Βαρύτονα ρήματα Μέσης Φωνής	23
Απαρέμφατα και μετοχές Μέσης Φωνής	25
Εγκλίσεις ρημάτων Ενεργητικής Φωνής	26
Εγκλίσεις ρημάτων Μέσης Φωνής	30
Παραθετικά	33
Συνηρημένα ρήματα	36
Αόριστος Β' ρημάτων	40
Μέλλοντας και Αόριστος ενρινόληκτων και υγρόληκτων ρημάτων Ενεργητικής και Μέσης Φωνής	42
Παθητικός Μέλλοντας και Αόριστος	44
Πίνακας αρχικών χρόνων συνηθέστερων ρημάτων	47
Απαντήσεις των Ασκήσεων	57

Α', Β', Γ', Κλίση Ουσιαστικών

Α' Κλίση

1. Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας με τα πρωτόκλιτα ουσιαστικά που δίνονται:

Ενικός Αριθμός				
Ον.		ή βοήθει ^α		
Γεν.	του τραυματί ^{ου}			
Δοτ.				τῆ μελίση
Αιτ.			τον προδότην	
Κλητ.				

Πληθυντικός Αριθμός				
Ον.				αἱ βλάβ ^{αι}
Γεν.		τῶν ἐνεργειῶν		
Δοτ.			τοῖς λοχί ^{αις}	
Αιτ.				
Κλητ.	(ὧ) μαθηταῖ			

2. Να αντιστοιχίσετε τα ουσιαστικά της στήλης Α' με τις πτώσεις τους στη στήλη Β':

Στήλη Α'	
α)	Ἄτρείδου
β)	ἀγρότην
γ)	κεραῖαι
δ)	θεατάς
ε)	ἀληθειῶν
στ)	μανδύ ^{αις}

Στήλη Β'	
1)	ονομαστική πληθυντικού
2)	γενική πληθυντικού
3)	γενική ενικού
4)	δοτική πληθυντικού
5)	αιτιατική πληθυντικού
6)	αιτιατική ενικού

3. Στις παρακάτω προτάσεις να σημειώσετε Σ αν η πρόταση είναι ορθή ή Δ αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α) δεσμώτη: αιτιατική ενικού	☐	δ) ἀθλητῶν: γενική πληθυντικού	☐
β) κοχλίας: δοτική ενικού	☐	ε) δάφνας: αιτιατική πληθυντικού	☐
γ) σημαίας: γενική ενικού	☐	στ) εὐπατρίδ ^η : κλητική ενικού	☐

4. Να μεταφέρετε τα παρακάτω ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

▶ τοῦ ποιητοῦ _____	▶ τοὺς στρατιώτας _____
▶ τὴν σφαῖραν _____	▶ (ᾧ) πολίται _____
▶ ταῖς γλώσσαις _____	▶ τῶν μαζῶν _____
▶ τῶν κωμῶν _____	▶ τοῦ Εὐρυπίδου _____

5. Να επιλέξετε την σωστή απάντηση:

1) δῦτην: _____	α. ☐ αιτιατική ενικού,	β. ☐ ονομαστική ενικού
2) νεανίας: _____	α. ☐ αιτιατική πληθυντικού,	β. ☐ δοτική πληθυντικού
3) στρατιᾶ: _____	α. ☐ δοτική ενικού,	β. ☐ κλητική ενικού
4) βλάβης: _____	α. ☐ γενική ενικού,	β. ☐ δοτική ενικού
5) ἀνδρείας: _____	α. ☐ δοτική πληθυντικού,	β. ☐ γενική ενικού
6) νῆκαι: _____	α. ☐ αιτιατική πληθυντικού	β. ☐ κλητική πληθυντικού
7) δέσποτα: _____	α. ☐ κλητική ενικού,	β. ☐ δοτική ενικού

6. Να συμπληρώσετε τις καταλήξεις των παρακάτω ουσιαστικών:

▶ τῶν τραπεζ _____	▶ οἱ μιμητ _____
▶ τῷ ὀπλίτ _____	▶ τῆς θυέλλ _____
▶ αἱ ἀδικί _____	▶ τὰς δίκ _____
▶ τοὺς δεσμώτ _____	▶ τοῦ Γοργί _____

Β' Κλίση

7. Στις παρακάτω προτάσεις να συμπληρώσετε τις καταλήξεις των δευτερόκλιτων ουσιαστικών:

- ▶ Κῦρος μισθό _____ (αιτιατική ενικού) τῇ στρατιᾶ ἔδωκε.
- ▶ Ὅρῳ γάρ τῶν ἀνθρώπ _____ οὐδένα ἀναμάρτητον διατελοῦντα.
- ▶ Ἡ πόλις φρούριό _____ κατέστη.
- ▶ Ἐν ταῖς νήσ _____ οἱ κάτοικοι ἀμπέλους θεραπεύουσι.
- ▶ Δέδοικα μὴ ἐπιλαθώμεθα τῆς οἰκάδε ὁδ _____.
- ▶ Οἱ ἐν Ἰταλία Ἕλληνες πολλά δῶρ _____ και ἀργύριον τῷ Ἄριονι προσέφερον
- ▶ Οἱ τύρραν _____ τῶν μεγίστων ἀγαθ _____ ἐλάχιστα μετέχουσι, τῶν δέ μεγίστων κακ _____ πλείστα κέκτηνται.

- 8.** Να κλίνετε τα ουσιαστικά: ὁ ἀγρός, ἡ ὁδός, τὸ δῶρον στις πλάγιες πτώσεις του ενικού και πληθυντικού αριθμού.

Ενικός Αριθμός			
	ὁ ἀγρός	ἡ ὁδός	τὸ δῶρον
Γεν.	τοῦ	τῆς	τοῦ
Δοτ.	τῷ	τῇ	τῷ
Αιτ.	τον	τήν	τὸ

Πληθυντικός Αριθμός			
	οἱ ἀγροί	αἱ ὁδοί	τὰ δῶρα ^(ς)
Γεν.	τῶν	τῶν	τῶν
Δοτ.	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Αιτ.	τούς	τάς	τὰ

- 9.** Να αντιστοιχίσετε τα ουσιαστικά της στήλης Α με τις πτώσεις τους που βρίσκονται στη στήλη Β (δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν).

Στήλη Α	
α.	τοῦ βίου ^(ς)
β.	τήν νῆσον
γ.	τῶν λοιμῶν
δ.	τοῖς φυτοῖς
ε.	(ῶ) ἄνθρωπε
στ.	τάς ράβδους ^(ς)

Στήλη Β	
1.	αιτιατική πληθυντικού
2.	γενική ενικού
3.	γενική πληθυντικού
4.	δοτική ενικού
5.	δοτική πληθυντικού
6.	ονομαστική πληθυντικού
7.	αιτιατική ενικού
8.	κλητική ενικού

- 10.** Να συμπληρώσετε τα ζητούμενα:

- α. ονομ. πληθ. του ουσιαστικού μάγος _____^(ς)
 β. αιτιατική ενικ. του ουσιαστικού τάφρος _____^(ς)
 γ. δοτική ενικ. του ουσιαστικού ἄστρον _____
 δ. γενική πληθ. του ουσιαστικού πύργος _____^(ς)
 ε. κλητ. ενικ. του ουσιαστικού νῆσος _____

- 11.** Να μεταφέρετε τα ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού

- τῷ σταδίῳ _____ οἱ πάγοι _____
 τοῦ θρήνου _____ ταῖς ράβδους^(ς) _____
 τῇ νήσῳ _____ τοῖς ἄστροις _____

Πίνακας αρχικών χρόνων συνηθέστερων ρημάτων

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
A	ἀγγέλλω	ἤγγελλον	ἀγγελῶ	ἤγγειλα (ἤγγελον)	ἤγγελκα	ἤγγέλκειν
	ἀγγέλλομαι	ἤγγελλόμην	ἀγγελοῦμαι (ἀγγελθήσομαι)	ἤγγειλάμην (ἤγγέλθην)	ἤγγελμαι	ἤγγέλμην
	ἀγορεύω	ἠγόρευον	ἀγορεύσω	ἠγόρευσα (εἶπον)	εἶρηκα	εἰρήκειν
	ἀγορεύομαι	ἠγορευόμην	ἀγορεύσομαι	ἠγορεύθην	εἶρημαι	εἰρήμην
	ἄγω	ἤγον	ἄξω	ἤγαγον	ἤχα	ἤχειν
	ἄγομαι	ἠγόμην	ἄξομαι	ἠγαγόμην	ἤγμαι	ἤγμην
	–	–	–	–	–	–
	ἀγωνίζομαι	ἠγωνιζόμην	ἀγωνιούμαι	ἠγωνισάμην (ἠγωνίσθην)	ἠγωνίσμαι	ἠγωνίσμην
	ἀδικῶ	ἠδίκουν	ἀδικήσω	ἠδίκησα	ἠδίκηκα	ἠδικήκειν
	ἀδικούμαι	ἠδικούμην	ἀδικήσομαι	ἠδικήθην	ἠδικημαι	ἠδικήμην
	αἰρέω-ῶ	ἤρουν	αἰρήσω (ἐλῶ)	εἶλον	ἤρηκα	ἠρήκειν
	αἰρούμαι	ἠρούμην	αἰρήσομαι (ἐλοῦμαι), (αἰρεθήσομαι)	εἰλόμην (ἠρέθην)	ἤρημαι	ἠρήμην
	–	–	–	–	–	–
	αἰσθάνομαι	ἤσθανόμην	αἰσθήσομαι	ἤσθόμην	ἤσθημαι	ἤσθήμην
	ἀκούω	ἤκουον	ἀκούσομαι	ἤκουσα	ἀκήκοα	ἀκηκόειν
	ἀκούομαι	ἤκουόμην	ἀκουσθήσομαι	ἤκούσθην	ἤκουσμαι	ἤκούσμην
	–	–	–	–	–	–
	ἄλiscoμαι	ἠλiscoμόμην	ἄλώσομαι	ἐάλων	ἐάλωκα (ἠλωκα)	ἠλώκειν
	ἄλλασσ(ττ)ω	ἠλλασσ(ττ)ον	ἄλλάξω	ἠλλαξα	ἠλλαχα	ἠλλάχειν
	ἄλλάσσ(ττ) ομαι	ἠλλασσ(ττ)όμην	ἄλλάξομαι	ἠλλαξάμην (ἠλλάχθην)	ἠλλαγμαί	ἠλλάγμην
	ἁμαρτάνω	ἠμάρτανον	ἁμαρτήσομαι	ἠμαρτον	ἠμάρτηκα	ἠμαρτήκειν
	ἁμαρτάνομαι	ἠμαρτάνετο	–	ἠμαρτήθη	ἠμάρτηται	ἠμάρτητο

Απαντήσεις των Ασκήσεων

1) Ενικός αριθμός

Ον.	ό τραυματίας	ή βοήθεια
Γεν.	του τραυματίου	της βοήθειας
Δοτ.	τῷ τραυματία	τῇ βοήθεια
Αιτ.	τὸν τραυματίαν	τὴν βοήθειαν
Κλητ.	(ὦ) τραυματία	(ὦ) βοήθεια

Ον.	ό προδότης	ή μέλισσα
Γεν.	του προδότου	της μελίσης
Δοτ.	τῷ προδότῃ	τῇ μελίση
Αιτ.	τὸν προδότην	τὴν μέλισσαν
Κλητ.	(ὦ) προδότα	(ὦ) μέλισσα

Πληθυντικός αριθμός

Ον.	οί γυμνασιάρχαι	αί ἐνέργειαι
Γεν.	τῶν γυμνασιάρχων	τῶν ἐνεργειῶν
Δοτ.	τοῖς γυμνασάρχαις	ταῖς ἐνεργείαις
Αιτ.	τούς γυμνασάρχας	τάς ἐνεργείας
Κλητ.	ὦ γυμνασιάρχαι	(ὦ) ἐνέργειαι

Ον.	οί λοχίαί	αί βλάβαι
Γεν.	τῶν λοχιῶν	τῶν βλαβῶν
Δοτ.	τοῖς λοχίαις	ταῖς βλάβαις
Αιτ.	τούς λοχίας	τάς βλάβας
Κλητ.	(ὦ) λοχίαί	(ὦ) βλάβαι

- 2) α→3, β→6, γ→1, δ→5, ε→2, στ→4,
 3) α→Λ, β→Σ, γ→Λ, δ→Σ, ε→Σ, στ→Λ,
 4) τῶν ποιητῶν, τὰς σφαιρας, τῇ γλώσση, τῆς κώμης, τὸν στρατιώτην, ὦ πολίτα, τῆς μάζης, Εὐριπίδων.
 5) 1→α, 2→β, 3→α, 4→α, 5→β, 6→β, 7→α
 6) τῶν τραπεζῶν, τῷ ὀπλίτῃ, αἱ στρατιαί, τοὺς δεσμώτας, οἱ μιμηταί, τὴν θύελλαν, τὰς δάφνας, τοῦ Γοργίου.
 7) μισθόν, ἀνθρώπων, φρούριον, νήσοις, ὁδοῦ, δῶρα, τύρρανοι, ἀγαθῶν, κακῶν.
 8) Ενικός αριθμός

Γεν.	τοῦ ἀγροῦ	τῆς ὁδοῦ	τοῦ δώρου
Δοτ.	τῷ ἀγρῷ	τῇ ὁδῷ	τῷ δώρῳ,
Αιτ.	τὸν ἀγρόν	τὴν ὁδόν,	τὸ δῶρον

Πληθυντικός αριθμός

Γεν.	τῶν ἀγρῶν	τῶν ὁδῶν	τῶν δώρων
Δοτ.	τοῖς ἀγροῖς	ταῖς ὁδοῖς	τοῖς δώροις
Αιτ.	τούς ἀγρούς	τάς ὁδοὺς	τὰ δῶρα

- 9) α→2, β→7, γ→3, δ→5, ε→8, στ→1,
 10) α. μάγοι, β. τάφρον, γ. ἄστρω, δ. πύργων, ε. νῆσε

- 11) τοῖς σταδίοις, ὁ πάγος
 τῶν θρήνων, τὴν ράβδον
 ταῖς νήσοις, τῷ ἄστρω
 τοῖς βάθροις, τῆς ἀμπέλου
 (ὦ) λιμοῖ, ἡ τάφος
 τὰς ὁδοὺς, τὸ φυτὸν
 τῶν ξύλων, (ὦ) ἀγρέ

- 12) τὴν ἄμμον, τὸν βιον, ταῖς ψήφοις, τῶν ποταμῶν, τοὺς ἀνθρώπους, τῷ φυτῷ, τοῖς κρίνοις, (ὦ) ὀδέ, τὰ δέδρα, τοὺς ὀφθαλμοὺς, τοῦ καρποῦ, τῶν γεωργῶν, τῆς ἄρκτου, τοῖς μυστηρίοις, τὸν πύργον, τοῦ φάρου.

13) Ενικός αριθμός

Ον.	ό βαφεῦς	ή φύσις
Γεν.	τοῦ βαφέως	τῆς φύσεως
Δοτ.	τῷ βαφεῖ	τῇ φύσει
Αιτ.	τὸν βαφεᾶ	τὴν φύσιν

Ον.	τὸ πράγμα	ὁ γονεῦς
Γεν.	τοῦ πράγματος	τοῦ γονέως
Δοτ.	τῷ πράγματι	τῷ γονεῖ
Αιτ.	τὸ πράγμα	τὸν γονέα

Πληθυντικός αριθμός

Ον.	οἱ ἱερεῖς	αἱ τάξεις
Γεν.	τῶν ἱερέων	τῶν τάξεων
Δοτ.	τοῖς ἱερεῦσι	ταῖς τάξεσι
Αιτ.	τούς ἱερέας	τάς τάξεις

Ον.	τὰ σώματα	αἱ ῥήσεις
Γεν.	τῶν σωμάτων	τῶν ῥήσεων
Δοτ.	τοῖς σώμασι	ταῖς ῥήσεσι
Αιτ.	τὰ σώματα	τάς ῥήσεις